

Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas graudu audzētāju kooperatīviem laikā no 2022. līdz 2024. gadam pieauga par 27,5%, piena ražotāju kooperatīviem – par 25%, citiem kooperatīviem – pat par 47%,

Rolands Feldmanis,
Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas valdes priekšsēdētājs.

priekš kooperatīvi paši bija minerālmēslu importētāji un arī, pārdodot tos Latvijā, maksāja attiecīgu pievienotās vērtības nodokli, bet tagad ar šo svarīgo izejvielu importu nodarbojas citi vairumtirgotāji, kuri tad arī ar valsti veic norēķinu, tāpēc loģiski, ka graudu audzētāju kooperatīvu veiktās PVN iemaksas ir sarukušas,” skaidro I. Jansons. Viņš min vēl vienu faktu, kas ietekmē PVN samaksas apjomu. Proti, graudaugiem ir viena PVN maksāšanas kārtība, savukārt pākšaugiem – cita. “Neatbalstu jebkādu nodokļu paaugstināšanu. Visiem vajadzētu samaksāt nodokļus tādā apmērā, kādā pienākas. To, ka kaut kas nav kārtībā, rāda novērotais, kad lielveikalā cilvēki par pirkumu vairāku simtu eiro apmērā norēķinās skaidrā naudā, nevis izmantojot bankas karti, un tie nebūt nav pensionāri,” uz jautājumu par iespējamu patēriņa nodokļa likmju paaugstināšanu atbild I. Jansons. Kooperatīvi nav uzņēmuma ienākuma nodokļa maksātāji, jo to mērķis ir biedriem samaksāt augstāku cenu par produkciju un sniegt pakalpojumus par zemāko iespējamu cenu. ➡

“Ja graudu audzētāju kooperatīvi pievienotās vērtības nodokli 2022. gadā veica 17,74 milj. eiro lielas iemaksas, tad 2024. gadā – tikai 9,42 milj. eiro, un iemesls ir pārtraukts Krievijas un Baltkrievijas minerālmēslu imports, taču Latvijā šie kooperatīvi samaksāja pievienotās vērtības nodokli, bet tagad importētāji ir citi, un kooperatīvu samaksāto nodokļu apjoms līdz ar to par šo daļu ir mazāks, kaut arī šīs summas tik un tā nonāk valsts budžetā kā attiecīgo vairumtirgotāju maksājums,” skaidro R. Feldmanis. Viņaprāt, līdz ar to valsts budžetā kopējo pievienotās vērtības nodokļa maksājumu apjoms tikai no tā, ka ir mainījies subjekts, kurš veic iemaksas, jau nemainās. “Protams, bija laiks, kad ražai bija augstākas cenas, un līdz ar to salīdzinoši lielākas summas tika ieguldītas pievienotās vērtības nodokļa maksājumos,” tā R. Feldmanis. Viņš arī uzsver, ka vēl citāda situācija ir ar svaigpiena ražotāju kooperatīvajām sabiedrībām.

“Diemžēl svaigpienu eksportējam bez papildu pievienotās vērtības, jo kooperatīviem, kas apvieno ceturto daļu no piena ražotājiem, vienkārši nav savu pārstrādes jaudu, pozitīvi izņēmumi ir *Straupe*, *Baltu piens*, ļoti nelielos apmēros *Viļāni*,” skaidro R. Feldmanis. Viņš norāda, ka kooperatīvi varētu maksāt ievērojami augstākus nodokļus, attīstot savu pārstrādi, kā to pašlaik dara tikai daži kooperatīvi.

Maksātāju maiņa ar neitrālu ietekmi

“Nodokļos maksājam apmēram tikpat, cik iepriekš, kaut arī nodokļu politikas izmaiņu dēļ pieaugums ir 1–2%,” skaidro kooperatīvās sabiedrības VAKS valdes priekšsēdētājs Indulis Jansons. Viņš atzīst, ka nodokļu nomaksas nosacījumu specifiskas dēļ ir notikušas izmaiņas graudaudzētāju kooperatīvu samaksātā pievienotās vērtības nodokļa apjomos. “Te-

